

RAPORT **privind activitatea Bibliotecii Județene „Octavian Goga” Cluj** **în anul 2006**

În anul 2006 activitatea bibliotecii a fost structurată în funcție de **misiunea și obiectivele** pe care și le-a asumat prin *Strategia de dezvoltare pentru perioada 2006-2009*.

Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj este o instituție publică integrată în sistemul național de biblioteci care prin structură, funcționalități și servicii proprii răspunde cerințelor complexe de informare, studiu, lectură, educație și de petrecere a timpului liber exprimate de către membrii comunității locale sau județene.

Această misiune pune în evidență orientarea cu prioritate a activității de bibliotecă spre utilizatori și spre nevoile lor. În formularea și îndeplinirea misiunii s-au avut în vedere câteva criterii importante:

- *Criteriul evoluției*, conform căruia au fost menținute și dezvoltate activitățile tradiționale de bază și în același timp au fost înființate servicii noi, moderne, așteptate de public și realizate cu mijloacele tehnologiei informaționale.

Această direcție de evoluție s-a menținut și în anul 2006, biblioteca încadrându-se în categoria „bibliotecilor hibride” dezvoltate, acele biblioteci care au evoluat de la stadiul tradițional la stadiul modern, dezvoltându-și servicii de informare, servicii culturale complexe și asigurând utilizatorilor posibilitatea de a o accesa de la distanță.

Utilizatorul poate alege serviciul și mijlocul de utilizare care îi este convenabil.

- *Criteriul valorii publice*, conform căruia biblioteca și-a orientat activitatea spre acele zone în care, prin serviciile ei, poate aduce beneficii comunității, ca de exemplu: deprinderea preșcolarilor cu lectura, susținerea învățării permanente, susținerea reconversiei profesionale, combaterea excluziunii sociale, alfabetizarea și guvernarea electronică etc.

- *Criteriul diferenței* a individualizat biblioteca în contextul cultural în care evoluează, orientând-o spre servicii care nu dublează serviciile altor instituții, dar sunt complementare cu acestea și se realizează în parteneriat, adăugând valoare rezultatelor obținute.

Pentru anul 2006, Biblioteca Județeană „Octavian Goga” și-a asumat prin *Planul general de activitate* următoarele **obiective**:

1. Creșterea calității managementului instituțional;
2. Diversificarea ofertei culturale, educaționale și informaționale;
3. Promovarea concurenței în domeniul ofertei de servicii;
4. Promovarea excelenței, experimentului și inovației prin proiecte cu parteneri străini;
5. Inițierea și derularea de programe și proiecte proprii;
6. Realizarea de studii privind satisfacția utilizatorilor;
7. Eficientizarea serviciului de coordonare metodică și de specialitate;
8. Promovarea imaginii și vizibilității bibliotecii.

Creșterea calității managementului instituțional a avut în vedere activități al căror efect s-a concretizat în:

- √ gestionarea corectă și eficientă a resurselor;
- √ adaptarea structurii organizaționale la resursele disponibile;
- √ implicarea personalului de conducere de la nivelul serviciilor și birourilor în procesul managerial;
- √ perfecționarea personalului;
- √ realizarea procesului de evaluare prin măsurători și indicatori de performanță;
- √ inițierea de analize bazate pe studierea mediului concurențial;
- √ implementarea sistemului de management al calității conform ISO 9001: 2000.

Exigența publicului clujean și mediul concurențial în care se dezvoltă biblioteca ne-a obligat să acordăm atenție deosebită calității serviciilor și produselor pe care le oferim.

Preocupările pentru managementul calității sunt mai vechi, dar anul 2006 a însemnat inițierea unui *Proiect de implementare a sistemului de management al calității conform ISO 9001: 2000*. Urmare a

desfășurării cu succes a acestui proiect biblioteca a obținut **CERTIFICATUL ISO 9001:2000, pentru sistemul de management al calității**.

Certificarea a reprezentat etapa finală a unor proceduri specifice derulate pe parcursul anului 2006 și recunoașterea performanței bibliotecii cu privire la managementul calității.

Diversificarea ofertei culturale, educaționale și informaționale s-a realizat atât sub aspectul conținutului cât și sub aspectul modalităților abordate și a necesitat o permanentă interdisciplinaritate, ceea ce a dat valoare și interactivitate acțiunilor organizate.

Principalele programe și proiecte culturale prevăzute și realizate în anul 2006 au fost:

- *Proiectul european LIBER-IMMS* – Sistem bazat pe tehnologia de identificare prin radio-frecvență, utilizat pentru servicii de bibliotecă și transmitere de mesaje prin internet și telefonie;
- Proiectul româno-francez „*Serviciul de bibliotecă mobilă în județul Cluj*”;
- Zilele Octavian Goga – „125 de ani de la nașterea lui Octavian Goga”;
- Festivalul Internațional „Lucian Blaga”;
- Programul „Zilele Bibliotecii Transilvania la Chișinău”;
- Concursul de desene „Eroii cărților citite”;
- „Zilele bibliotecilor de cartier”;
- Programul „Colaborări profesionale”;
- Programele de creație și divertisment pentru copii;
- Programul editorial „Publicațiile bibliotecii”.

Celor prevăzute inițial li s-a adăugat Proiectul „*Centrul de Informare și Resurse American Corner Cluj-Napoca*”, realizat în colaborare cu Ambasada SUA în România.

Dintre programele și proiectele menționate se detașează ca importanță, ca noutate absolută și ca racordare la tendințele de evoluție europene și mondiale:

- *Proiectul european LIBER-IMMS*, prin care s-au introdus servicii noi pentru public, cu grad mare de eficiență, bazate pe o *tehnologie performantă, utilizată în premieră în bibliotecile din România, tehnologia de identificare prin radio-frecvență (RFID)*. Serviciile noi asigură împrumutul și restituirea documentelor în regim de autoservire, oferă posibilități de mesagerie prin SMS și e-mail, scurtează timpul de așteptare al utilizatorilor. Protecția fondului este asigurată prin sistemul antifurt.
- *Proiectul “Centrul de Informare și Resurse American Corner Cluj-Napoca”* contribuie în mod esențial la diversificarea ofertei culturale și informaționale a bibliotecii prin colecția de documente și facilitățile tehnice pe care le pune la dispoziția utilizatorilor. Cărțile, publicațiile electronice, casetele video, CD-ROM-urile, DVD-urile acoperă teme care reprezintă priorități în promovarea schimburilor culturale între SUA și România: predarea/învățarea limbii engleze, civilizația și cultura SUA, literatura americană, economie și afaceri, științe sociale și politice, jurnalism, probleme globale curente etc.

Ambasada Statelor Unite ale Americii la București va organiza periodic în cadrul *Centrului de Informare și Resurse American Corner Cluj-Napoca* prezentări de programe culturale și educaționale finanțate de guvernul american, conferințe, evenimente culturale.

Demersul înființării unui centru cultural și de informare care să contribuie la creșterea gradului de cunoaștere de către clujeni a realităților și valorilor americane se înscrie în eforturile Bibliotecii Județene „Octavian Goga” Cluj de a oferi **servicii de înaltă calitate**, care să răspundă cu succes nevoilor din ce în ce mai complexe de informare ale cetățeanului.

Racordarea bibliotecii la această direcție de evoluție mondială îi asigură competitivitatea cu bibliotecile a căror activitate se situează la nivelul standardelor în domeniu.

- *Proiectul dedicat aniversării a 125 de ani de la nașterea lui Octavian Goga*. Evenimentul a fost marcat prin spectacolul omagial „Autografe pe apa unui râu”, printr-o suită de expoziții care au valorificat fondul de documente Goga al bibliotecii, precum și prin lansarea volumului „Contribuții la o bibliografie Octavian Goga: 1965-2004”, realizat de specialiștii bibliotecii. S-a reușit astfel aducerea lui Goga în atenția publicului prin mijloace artistice și științifice, renunțându-se la abordarea didactică consacrată.

Oferta educațională s-a remarcat în primul rând printr-o achiziție crescută de documente care a asigurat cu prioritate bibliografia pentru elevi și studenți și a dezvoltat caracterul enciclopedic al colecțiilor.

La aceasta se adaugă programele și proiectele care vizează educația permanentă și formarea profesională continuă.

Rolul informațional al bibliotecii clujene s-a realizat cu prioritate prin *Centrul de Informare Comunitară* cu cele patru componente: informare locală; informare europeană; informare NATO; informare americană.

În anul 2006 s-a reușit actualizarea tuturor produselor de informare ale bibliotecii cu accent pe cele disponibile on-line, a căror utilizare este într-o creștere accelerată.

Principali indicatori culturali au fost realizați integral, ceea ce dovedește că instituția a avut asigurate foarte bune condiții de funcționare și dispune de personal calificat care a fost capabil să obțină performanțele profesionale necesare atingerii obiectivelor planificate.

Indicatorii economici prevăzuți pentru anul 2006 au avut în vedere resursele de personal, veniturile care asigură funcționarea și dezvoltarea activității de bibliotecă, principalele categorii de cheltuieli, costul per utilizator activ, ponderea cheltuielilor de personal din totalul cheltuielilor curente și gradul de acoperire a salariilor din alocații bugetare.

Personalul bibliotecii a crescut de la 88 de angajați cu normă întreagă la 91 de angajați. Cele 3 posturi au fost solicitate și repartizate în categoria personalului de specialitate cu studii superioare (2) și în categoria personalului administrativ, respectiv economic, cu studii superioare (1).

Veniturile au provenit din:

- cote defalcate din impozitul pe venit - personal: 1.864 mii lei
 - materiale: 983 mii lei
 - investiții pentru bibliotecile comunale: 11 mii lei
2.858 mii lei
- fondul de rezervă - investiții: 921 mii lei

Biblioteca a reușit să suplimenteze aceste venituri cu fonduri provenite din alte surse, și anume:

- din proiectul „American Corner”: 55 mii lei
- din proiectele europene CALIMERA și LIBER-IMMS: 131 mii lei
- din sponsorizări: 70 mii lei
- din taxele pentru serviciile speciale: 76 mii lei
269 mii lei

Aceste categorii de venituri provenite din alte surse reprezintă 9,41% din bugetul utilizat pentru cheltuieli curente, respectiv 7,12% din bugetul total utilizat pentru cheltuieli curente și de capital în anul 2006.

Fondurile totale alocate bibliotecii au acoperit integral cheltuielile de personal cu toate majorările și sporurile prevăzute de lege și de *Contractul Colectiv de Muncă pe Ramura Cultură pentru anii 2006-2009*, cheltuielile de întreținere la sediul central și la filiale, cheltuielile pentru reparații curente la Filiala „Traian Brad” și Filiala Zorilor și cheltuielile de capital aferente obiectivului investițional Centrul Public de Informare.

Cheltuielile per utilizator activ, care raportează totalitatea cheltuielilor curente la numărul de utilizatori activi, au crescut puțin datorită majorării cheltuielilor de personal prin acordarea sporurilor salariale și datorită faptului că cele două filiale la care s-au efectuat lucrări de reparații curente au fost închise pentru public trei și respectiv două luni.

În realizarea indicatorilor economici s-au avut în vedere gestionarea corectă a resurselor și aplicarea principiilor de eficiență, eficacitate și economie.

Cheltuielile efectuate s-au încadrat în prevederile bugetare, cu respectarea defalcărilor din Clasificarea bugetară.

O atenție deosebită s-a acordat respectării prevederilor legale în vigoare referitoare la achizițiile publice.

Tabloul relevant de **datele statistice comparative** oferă dimensiunea evoluției și nivelul la care se află biblioteca la sfârșitul anului 2006.

Principalele **măsurători de performanță** care influențează gradul de utilizare al bibliotecii au înregistrat creșteri remarcabile față de anul 2005:

- numărul de documente achiziționate;
- numărul total de computere;
- numărul de stații pentru utilizatori;
- numărul de stații pentru utilizatori conectate la internet;
- veniturile din finanțare publică;
- veniturile din proiecte, donații, sponsorizări.

Date statistice comparative

Date statistice	2006	2005
Unități administrative	1	1
Filiale	3	3
Puncte externe de servicii	1	1
Colecții	750.874	733.576
Documente achiziționate	19.786	14.441
Documente eliminate	2.488	4
% din stoc în acces liber	52,61	52
% de înregistrări catalografice în regim automatizat	81,81	80,13
Număr total de computere	165	132
Din care stații de lucru pentru utilizatori	59	46
Stații de lucru pentru utilizatori conectate la internet	47	29
Număr de locuri în săli de lectură	216	208
Utilizatori înscriși	22.244	21.548
Tranzacții de împrumut	825.221	715.381
Vizite la bibliotecă	462.680	451.721
Vizite virtuale	151.429	99.017
Populația	305.620	294.906
Personalul bibliotecii	91	88
Venituri din finanțare publică	3.968	2.212
Venituri din proiecte, donații, sponsorizări	193	155
Cheltuieli pentru personal	1.864	1.268
Cheltuieli pentru achiziții	307	143
Cheltuieli de capital	931	390

În structura colecțiilor, după categoria documentelor predomină cărțile și periodicele tipărite într-o proporție care ne diferențiază încă față de bibliotecile europene. Situația ideală ar fi un procent de până la 80% carte și periodice tipărite, restul, de 20%, fiind format din celelalte categorii de documente.

Structura colecțiilor după categoria documentelor

	2006	2005
Cărți și periodice tipărite	92,53%	92,70%
Manuscrise	0,08%	0,08%
Documente audio-vizuale	2,41%	2,44%
Colecții electronice	0,15%	0,08%
Alte documente	4,82%	4,68%

Structura achiziției am reușit să o apropiem de această situație, dar este greu să se obțină mai mult pentru că oferta de alte categorii de documente, pe piața românească, este încă insuficientă.

Structura achizițiilor după categoria documentelor

	2006	2005
Cărți și periodice tipărite	86,98%	95,02%
Documente audiovizuale	0,88%	1,88%
Colecții electronice	2,79%	1,64%
Alte documente	9,35%	1,45%

Tendențele care marchează interesele de lectură ale utilizatorilor sunt relevate de tranzacțiile de împrumut efectuate. Acestea pun în evidență ușoare deplasări ale interesului dinspre zona *Științe teoretice și naturale* spre *Științe sociale, economice și juridice*.

Structura tranzacțiilor de împrumut după conținutul documentelor împrumutate

	2006	2005
Generalități	4,28%	4,16%
Filosofie	3,9%	4,19%
Religie	1,48%	1,43%
Științe sociale, economice și juridice	5,67%	4,94%
Științe teoretice și naturale	3,25%	3,50%
Științe aplicate	5,48%	5,18%
Limbă. Lingvistică. Literatură	70,41%	70,40%
Artă. Arhitectură. Distracții. Sport	1,75%	2,41%
Geografie. Biografii. Istorie	3,79%	3,77%

În ceea ce privește personalul, deoarece creșterile au fost ne semnificative, structura personalului nu s-a modificat esențial.

Structura personalului

	2006	2005
Personal de specialitate	81,32%	82,95%
Personal administrativ	6,59%	4,55%
Personal de întreținere	12,09%	12,5%

Indicatorii de performanță obținuți în anul 2006 comparativ cu anul 2005 reflectă o creștere vizibilă a resurselor financiare destinate cheltuielilor de capital și un echilibru mai bun în ponderea diferitelor tipuri de cheltuieli. O dinamică foarte bună au avut indicatorii care satisfac în cea mai mare măsură necesitățile utilizatorilor și influențează utilizarea bibliotecii:

- % cheltuielilor pentru achiziția de documente;
- documentele adăugate colecției la 1.000 de locuitori;
- rata de înnoire a colecțiilor;
- timpul mediu de prelucrare a documentelor;
- documentele împrumutate pe an per utilizator activ;
- documentele împrumutate per vizită.

Este de remarcat faptul că anul 2006 a fost primul an în care biblioteca a reușit să depășească limita minimă a achiziției de documente (50 de documente la 1.000 de locuitori) prevăzută de Legea bibliotecilor și să îmbunătățească vizibil rata de înnoire a colecțiilor, apropiind-o de standardul prevăzut pentru România, de 25 de ani.

Principalii indicatori de performanță

Indicatori de performanță	2006	2005
Contextul bibliotecii		
Cheltuieli curente per capita	9,95 lei	6,63 lei
Cheltuieli pentru personal per capita	6,09 lei	4,30 lei
% cheltuieli pentru personal	65,47	69,64 %
Cheltuieli pentru achiziții per capita	1,00 lei	0,49 lei
% cheltuieli pentru achiziții	10,09 %	7,39 %
Personalul bibliotecii		
Personal la 1.000 de locuitori	0,29 angajați	0,30 angajați
% de personal de specialitate	81,32 %	82,95 %
Colecțiile bibliotecii		
Documente în stoc per capita	2,46 documente	2,48 documente
Documente adăugate stocului la 1.000 de locuitori	64,74 documente	48,96 documente
Rata de înnoire a colecțiilor	37,94 ani	50,79 ani
Timp mediu de prelucrare a documentelor	24 zile	26 zile
Utilizatorii și utilizarea bibliotecii		
Utilizatori activi ca % din populație	7,27 %	7,30 %
Documente împrumutate per capita	2,70 documente	2,42 documente
Documente împrumutate pe an per utilizator activ	37,09 documente	33,19 documente
Documente împrumutate per vizită	1,78 documente	1,58 documente
Vizite la bibliotecă pe an per utilizator activ	20,80 vizite	20,96 vizite

În perioada parcursă, prin managementul practicat, Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj a reușit să realizeze în condiții optime și la un înalt nivel calitativ programele și proiectele culturale minimale și principalii indicatori culturali și economici aferenți acestei perioade. Pentru obiectivele asumate au existat condițiile financiare, materiale și de personal necesare pentru realizarea lor.

DOINA POPA

Director
Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj